

Preduzeće za reviziju i konsalting, Petra Preradovića 21, 78000 Banja Luka
Tel/faks:+387 51 348 480, 348 490
e-mail: vral@inecco.net

МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Управном одбору и акционарима "Косиг Дунав осигурања" а.д., Бања Лука

Обавили смо ревизију приложених финансијских извјештаја Акционарског друштва за осигурање "Косиг Дунав осигурање" а.д., Бања Лука (у даљем тексту "Друштво"), који обухватају Биланс стања на дан 31. децембра 2007. године, и одговарајући Биланс успјеха, Извјештај о промјенама у капиталу и Биланс токова готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извјештаје.

Претходна ревизија

Независну ревизију финансијских извјештаја Друштва за 2006.годину је извршио независни ревизор DELOITTE d.o.o. Бања Лука, који је том приликом изразио позитивно мишљење са резервом.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале усљед криминалне радње или грешке; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика, као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процјена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извјештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије, Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске, Правилником о ревизији финансијских извјештаја у Републици Српској и Правилником о садржају извјештаја независног ревизора о обављеној ревизији финансијских и других извјештаја друштава за осигурање. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа износима и информацијама објелодањеним у финансијским извјештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извјештајима. Приликом процјене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцјену примјењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процјена које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили и ревизорски поступци које смо провели довољни и одговарајући и да обезбјеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

Као што је наведено у напоменама 4.- Приходи од премија осигурања и структура премија и 42 – Покривеност трошкова пословања режијским додатком, издвајања за превентиву обавезних осигурања из бруто премије износе 0,62 % бруто премије обавезних осигурања, издвајања за техничку премију износе 61,69 % , а издвајања за режијски додатак износе 37,69 %.

Сагледавајући законске одредбе о структури премије осигурања од аутоодговорности (Члан 2. Уредбе о јединственим премијским стопама и заједничкој тарифи за осигурање власника или корисника моторних возила од аутоодговорности.) , утврдили смо да допринос за превентиву треба износити 1 % од бруто премије, а режијски додатак 30 % од бруто премије, из чега се може закључити да техничка премија код осигурања од аутоодговорности треба износити 69 % од бруто премије.

По нашем мишљењу , Друштво није обрачунало расподјелу бруто премије сагласно одредбама поменуте Уредбе, јер је за превентиву издвојило мање за 0,38 % , за техничку премију мање 7,31 % , а за режијски додатак више 7,69 % бруто остварене премије обавезних осигурања за 2007.годину.

Као што је и наведено у тачки напомени 7 – Провизија , износ провизије заступницима у осигурању презентован у Билансу успјеха Друштва је 1,430,775 КМ.

Према нашој процјени, укупан износ обрачунатих провизија посредницима по свим основама презентован у Билансу успјеха друштва је потцијењен за 295,165 КМ , за колико су прецењени остали трошкови прибаве осигурања у Билансу успјеха Друштва за 2007.годину.

Током ревизије се нисмо могли увјерити у износ обрачунатих и исплаћених провизија које се односе искључиво на аутоодговорност , јер у аналитичким евиденцијама Друштва нису обезбјеђени потребни подаци.

Као што је и наведено у тачки 8 – Остали трошкови спровођења осигурања , укупни остали трошкови спровођења осигурања износе 9,558,673 КМ. Дио презентованог износа су и додатни попусти и бонификације купцима одобрени од стране руководства Друштва на основу процјена руководства о укупној ситуацији на тржишту осигурања.

Према нашој процјени, Друштво је током 2007.године одобрило осигураницима укупно 1.946.409 КМ додатних попушта, од чега се на попусте по основу обавезног осигурања односи 1.866.501 КМ, а на попусте по основу необавезних осигурања 79.908 КМ.Дио трошкова презентован на активним временским разграничењима који се односи на одобрене попусте износи 242,851 КМ. Одобрене попусте Друштво је презентовало у оквиру осталих трошкова прибаве осигурања, што није у складу са МРС 18 – Приходи..

По нашем мишљењу, остали трошкови прибаве осигурања презентовани у Билансу успјеха су прецјењени за најмање 1,703,558 КМ, за колико су прецјењени и приходи у Билансу успјеха Друштва.

Као што је објелодањено у напмени 16- Основна средства и нематеријална улагања , нематеријална улагања обухватају средства Друштва уложена у ранијим годинама у адаптацију објеката и набавку опреме ради ширења продајне мреже у укупном бруто износу 2,629,712 КМ.

Према нашој процјени , укупан износ презентованих нематеријалних улагања у Билансу стања је прецјењен за укупно 95,309 КМ , колико износе заједничка улагања у изградњу објекта у Мркоњић Граду , а која се односе на инвестиције у току. Истовремено , укупан презентовани износ је потцијењен за 270,000 КМ , за колико су прецјењена остала дугорочна улагања у Билансу стања , објелодањена у напмени 19 – Остала дугорочна улагања и улагања у биро зелене карте.

Као што је наведено у напмени 17 – Дугорочни кредити правним лицима и радницима , Друштво је , у ранијим годинама , одобрило два дугорочна кредита правним лицима која нису отплаћивана током 2007.године.

Према нашој процјени , за укупан износ салда кредита (50,011 КМ) су прецјењени дати дугорочни кредити у Билансу стања , за колико су потцијењени трошкови исправке вриједности дугорочних потраживања у билансу успјеха.

Као што је и наведено у напмени 18 – Улагања у акције и учешћа у капиталу , Друштво је у 2007 купило акције три ПИФ-а у укупној вриједности 136,367 КМ.

Према нашој процјени , фер вриједност извршених улагања на дан 31.12.2007.године је мања за најмање 52,597 КМ , за колико су прецјењена улагања у хартије од вриједности у Билансу стања , а потцијењени трошкови обезвређења хартија од вриједности у Билансу успјеха.

Као што је и наведено у напмени 21 – Потраживања за премију , Друштво је , на дан 31. децембра 2007.године , извршило конфирмацију значајних салда потраживања са евиденцијама код дужника и исправке вриједности по основу обезвријеђености и ризика наплате на основу процјене наплативости сваког појединачног потраживања.

Према нашој процјени , износ акумулиране исправке вриједности потраживања за премију необавезних осигурања у Билансу стања је потцијењен за најмање 260,332 КМ , за колико су потцијењени трошкови исправке вриједности у Билансу успјеха , јер значајна салда купаца нису потврђена у наведеном износу.

Као што је објелодањено у напмени 25 – Остала дугорочна резервисања , износ резервисања по основу утврђивања садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине у

2007. године износе 250,135 КМ. Наиме, Друштво је извршило обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине, како се то захтијева по МРС 19 “Примања запослених” на терет трошкова резервисања текуће године.

Према нашој процјени, укупан износ потребних резервисања по основу садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине у Билансу стања је прецијењен за 361,038 КМ , за колико су прецјењени трошкови прибављања осигурања у Билансу успјеха.

Као што је и наведено у напомени 34 – Мишљење овлашћеног актуара , дана 13.марта 2008.године, овлашћени актуар Друштва је објелоданио позитивно мишљење на финансијске извјештаје Друштва за 2007.годину.

По нашем мишљењу , подаци предочени овлашћеном актуару од стране руководства Друштва, осим као што је наведено у претходним пасусима, су довољно поуздани и могу послужити као основ за обрачунавање и исказивање позиција за које овлашћени актуар даје своје мишљење.

Укупан ефекат питања наведених у претходним пасусима нема значајан утицај на презентоване резултате пословања друштва за 2007.годину.

По нашем мишљењу, изузев за ефекте корекција које на финансијске извјештаје могу имати питања наведена у претходним пасусима, финансијски извјештаји објективно и истинито, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Друштва за осигурање "Косиг Дунав осигурање" а.д., Бања Лука на дан 31. децембра 2007. године, као и резултате његовог пословања, промјене у капиталу и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

Не изражавајући даље резерве у односу на дато мишљење, скрећемо пажњу на сљедећа питања:

а) Током ревизије смо утврдили да су износи премија утврђени на основу разврставања возила у премијске групе, односно премијске разреде у складу са Тарифом премија за осигурање власника, односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штете причињене трећим лицима које је донио Управни одбор Друштва, а потврдио овлашћени актуар мр. Мирко Каплановић.

За све осигуранике је примјењен бонус у износу од 50% износа бруто премије, односно све уговорене полисе су разврстане у премијски разред Р-50.

Према нашим сазнањима и из разговора са руководством и актуаром Друштва , овакав приступ одобравању бонуса је уобичајена пословна пракса у свим друштвима за осигурања у РС , иако иста није у сагласности са Уредбом о јединственим премијским стопама и заједничкој тарифи за осигурање власника или корисника моторних возила од аутоодговорности. Основни разлог непридржавња одредаба Уредбе је понашање конкуренције на тржишту , али и немогућност провођења члана 9. Уредбе због непостојања потпуних информација на основу којих би се могли обрачунати адекватни бонуси. Наиме, Друштву нису доступни подаци о штетама које су осигураници имали код

других Друштава за осигурања у моменту закључења Уговора о осигурања код овог Друштва.

Друштво не обезбјеђује потребне информација на основу којих би се могао квантификовати износ бонуса и малуса усљед непридржавања одредаба Уредбе о јединственим премијским стопама и заједничкој тарифи за осигурање власника или корисника моторних возила од аутоодговорности које се односе на правила одобравања бонуса и малуса.

Као што је објелодањено у напомени 36 – Потенцијалне обавезе ,током октобра 2007.године , Агенција за осигурање РС је , путем овлашћених лица Агенције , извршила надзор пословања Друштва о чему су овлашћена лица Агенције сачинила записник број 01-556-4/07. Предмет контроле је била примјена Уредбе о јединственим премијским стопама и заједничкој тарифи за осигурање власника или корисника моторних возила од аутоодговорности. Записником је Директор Друштва обавезан да са саджајем записника упозна све чланове Управног и Надзорног одбора Друштва , те да о томе писмено обавијести Агенцију за осигурање.

На основу констатација у Записнику о контроли пословања Друштва из октобра 2007.године Агенција је, својим Рјешењем од 15.01.2008.године , наложила Посебну ревизију Друштва која обухвата утврђивање одобрених и обрачунатих попушта осигураницима од аутоодговорности (АО) за временски период 01.01.2007.године до 31.12.2007. године. Предмет посебне ревизије је и утицај (ефекти) одобрених и обрачунатих попушта осигураницима од аутоодговорности на исказани финансијски резултат, капитал и ликвидност Друштва у периоду на који се ревизија односи.

Независни ревизор који је вршио посебну ревизију је објелоданио квалификовано мишљење са резервом по питањима одобрених попушта и обрачунатих провизија заступницима у осигурању.

До дана издавања овог извјештаја Агенција РС није предузела никакве мјере према Друштву по овим питањима.

- b) Као што је и наведено у напоменама 40 и 41 , иако су средства техничких резерви и гарантног фонда покривена адекватним улагањима, одређени параметри који се односе на улагања у некретнине и ненамјенски орочене депозите и депозите по виђењу средстава техничких резерви и гарантног фонда нису у оквирима захтјеваним Правилником о висини и начину улагања средстава друштава за осигурање.

Бања Лука, април 2008. године

ВРАЛАУДИТ д.о.о.

Благојевић Зоран Овлашћени ревизор